

vinski in statistični podatki so dokaj točni, a ne škodila bi na nekaterih krajih malo večja pazljivost in ostrožnost v razsodkih, posebno pri zajemanju zgodovinskih podatkov iz ustnega izročila. Med viri v predgovoru in na strani 65. se navaja: «Georg Thalnitscher: Epitome chronologiae Carnioliae», v istini se pa naslov knjige glasi: «Epitome chronologica, authore Joanne Gregorio a Thalberg». Dalje: «Carniola von Schönleben», mislil bi kdo, da je Schönleben spisal to knjigo po nemško. Predrzen je sklep, «da se lahko stavi začetek cerkve in božje poti na Dobrovi, če ne prej, v začetek desetega stoletja» (str. 67) zaradi tega, ker narodna pripovedka polaga neki grajščakinji na jezik bogokletne besede: «Glej, Mati božja dobrovska, jaz sem bogateja in mogočnejša, nego Ti!» Kdo more določiti, kdaj je ta grajščakinja živela, kaj je govorila in kake vere je bila! Misel Zupančeva, da so Franki postavili na Dobrovi prvo kapelico, ne zdi se nam čisto nič «izvrstna». Stari Slovenci so dali ime kraju Dobrova od «dobr» ali dobr = drevo, hrast, in brez dvoma sezidali prvo cerkvico. Franki so pač zasejali na Slovenskem grofe in viteze po gradovih, nikdar pa niso obljudili nobenega kosa dežele. Da Franki niso žgali opeke, to naj dokaže gospod kustos Müllner, ki gotovo ne bode zadovoljen s trditvijo (str. 67), da je Emona = Ljubljana. Nam se pač zdi, da visi v zraku govorjenje o ljubljanskem škofu v IV. stoletju; morda je bil sveti Pelagij škof v istrski Emoni. Prenagla je tudi trditev, da so v prvi cerkvi l. 1231. postavili pet oltarjev (str. 68 in 79). Kdo vé, kako velika je bila cerkev l. 1231. in kateri oltarji so stali v njej! Najbrže so v teku petih stoletij cerkev povečali in večkrat prezidali. Zdi se nam tudi, da štirje dobrovski kurati do Jožefovega časa še niso bili povsem neodvisni od šentvidskega vikarija (str. 127), ker škof ne pravi zastonj «subordinetur» (str. 166). Prav bi bilo, da bi kdo to stvar preiskal v škofijskem arhivu. Na str. 69., kjer je opisano zidanje farne cerkve, prileglo bi se poročilo (s str. 82) o njenem posvečevanju, ter, kdaj naj se po ukazu škofa Attemsa praznuje «žegnanje». — Jezik v knjigi je v nekaterih oddelkih lep in vzvišen in iz besedij se čuti pisateljevo navdušenje za stvar. Grajati tudi nečemo moralizovanja, ki se sicer ne najde v strogo znanstvenih knjigah, a v tej knjigi, ki je namenjena posebno ljudstvu, utegnejo biti celó besede na str. 28 nekako na mestu. Škoda je le, da je nedostajalo zadnje pile rokopisu in posebno korekturi. Pisati: «Švica», «Švicki les» in «Švicki, potok» ni prav, kar gospod pisatelj dobro vé, zakaj nepokvarjeno ljudstvo tako ne govori. Naj le ostane Šujca¹⁾ in šujški, kakor se «splošno izgovarja» (str. 8)! Tu pa tam se dobé nedovršeni stavki (n. pr. na str. 60 in 70) in včasih kaka smešna hiperbola, n. pr. na str. 74: «če le Goršič mimo gré, so orglje vse drugačne». Radi bi podali iz lepo tiskane knjige nekaj kopic tiskovnih pomot, a naj bode, ker je rečeno v dostavku, da je popravljalec imel opraviti z bolnikom. Povemo naj le še, da vas «Velden»

¹⁾ Prav za prav bi se moralo pisati Šujca. To je zmanjšano od šuja, kar pomeni naposev, torej naglo tekočo vodo.

(str. 135) pomeni Vrbo. — Kdor je junak, naj pride na dan z opisom kake druge še točneje opisane fare kranjske. Čast gosp. Lesjaku!

A. K.

Krojni vzorci s konstrukcijskimi tabelami za moško obleko. (Dopolnjevalni zvezek k «knjigi krojaštva».) S posebnim ozirom na potrebe krojačev na deželi spisal in izdal Matija Kunc, krojaški mojster v Ljubljani. (Pisatelj «Knjige krojaštva» in «Toalete».) Z 30 izvirnimi podobami in eno tabelo prenaševalnih meril. Ponatis prepovedan. Ljubljana. Samozaložba. — Tisk «Narodne tiskarne». 1893. Vel. 8°. Str. 32. Cena 1 gld. 50 kr. — Znani pisatelj strokovnih krojaških del podaje tukaj krojačem krojne vzorce risane in razložene z besedo, kar jim bode gotovo v pomoč in korist. Ker ne sodimo o strokovni porabljenosti te knjige — strokovnjaške izjave so pisatelju ugodne — poudarjamo, da je zlasti koristna jezikovnemu razvoju. Saj vemo, kako se šopirijo ptujke v obrtnih izrazih. Niti besedice za izdelovalca oblek nima preprosti Slovenec svoje, marveč jo je prevzel od Nemca. Vsekako je vredno priznanja, hvale in uporabe to novo delo gosp. Kunca.

HRVAŠKO SLOVSTVO.

Slike iz obćega zemljopisa. Napisał dr. Ivan Hoić. Knjiga treća. Evropa: Skandinavski polutok (Švedska i Norveška), Danska, Njemačka. Sa 74 slike i tri zemljopisne karte. Nagradjeno iz zaklude grofa Iv. Nep. Draškovića. Za godinu 1891. Zagreb 1892. Vel. 8°. Str. 268. Knjižarska cena 2 gld. — Predlanskim je pisatelj v II. knjigi opisal pet zahodno-evropskih držav: Francijo, Švico, Nizozemsko, Belgijo in Anglijo (gl. «D. in Sv.» l. IV., str. 142), a letos nam v tretji knjigi razkazuje severno Evropo. — Začenja s Švedsko in Norveško (str. 1—54). Prav zanimivo slika najprej tla skandinavska, svetovni položaj polotoka, gore in druge prirodne znamenitosti (I. pogl.). Potem govori o podnebjju, narodnem gospodarstvu, o obćilih (II. pogl.) in naposled (v III. pogl.) o stanovništvu, njega značaju in duševni omiki, o zgodovinskem razvoju obeh držav (švedske in norveške) in o posameznih okrožjih, mestih in znamenitostih. — Hladni sever ni tako pust in dolgočasen, kakor bi si kdo mislil, ampak ima tudi svoje krasote, katerih bi zastonj iskali drugodi, in v teh krajih živi krepko, pošteno, zadovoljno in dosti omikano ljudstvo.

Neki odličen Hrvat, katerega pisatelj v tej knjigi večkrat omenja, a nikjer po imenu, prepotoval je vso Skandinavijo in se izrazil, da «srenejšega in boljšega naroda ni nikjer videl, kakor tukaj. Prave omike niti v Švici ni našel v jednaki meri, kakor v teh krajih ledenega severa» (str. 35.)

Dansko je opisal v dveh poglavjih (55—82). V I. poglavju govori o «matici kraljevini», namreč o jütlandskem polotoku in sosednih otokih, o svetovnem položaju Danske, o tleh, podnebjju, pridelkih, stanovnikih in obćilih. Ob koncu opisuje še najvažnejša danska mesta. — V II. poglavju opisuje stranske zemlje danskega kra-